

Pia de Jong: 'Charlotte' Uitgeverij Prometheus, Amsterdam 2016. ISBN: 9789044629996
Zie ook: www.uitgeverijprometheus.nl (Kanker/Leukemie/Levens einde/PO)

Soort boek/Ziekte/stijl:

'We gaan ervoor zorgen dat ze thuis op haar manier kan sterven als het zover is,' zegt Robbert. (...) 'Komen jullie wel voor controle?' vraagt hij. 'Ja,' zeggen Robbert en ik tegelijkertijd. We kunnen het niet alleen, we hebben deze vaderlijke man nodig als bondgenoot.' (pag.79-80)

Maar Charlotte gaat niet dood en is nu een meisje van 15 jaar. In dit boek van 240 pagina's beschrijft Pia de Jong waarom zij en haar man kozen voor niet behandelen van hun net geboren dochter Charlotte, die een zeldzame vorm van leukemie blijkt te hebben. De prognoses waren zeer slecht: ze bereidden zich als gezin voor op haar dood. In dit boek beschrijft Pia de Jong hoe ze de periode na de diagnose door zijn gekomen en wat ze op hun weg tegenkwamen. Prachtig boek.

Covertekst: 'Charlotte is het diep persoonlijke relaas van Pia de Jong over het jaar waarin zij haar pasgeboren, doodzieke dochter koesterde binnen de veilige cocon van haar gezin. Haar werd verteld zich op het ergste voor te bereiden. In plaats daarvan koos zij voor de liefde. Overweldigende liefde.'

Over de schrijfster:

Pia de Jong (1961) debuteerde in 2008 met de roman *Lange dagen*. In 2010 volgde *Dieptevores*. En in 2014 *Flessenpost*, een boek over haar leven in Amerika, Princeton (VS), waar zij sinds 2012 woont, met haar gezin en de bekende wetenschapper Robbert Dijkgraaf, hoogleraar wiskunde met wie zij getrouwd is. Ze hebben drie kinderen, Juriaan, Matthijs en Charlotte. Zie ook:

<http://www.piadejong.nl/file/Welkom.html>

Wat viel op:

Dit is een ontroerend, mooi, goed geschreven boek. Door zinnen als *'Robbert en ik trekken elkaar voort over de gracht.'* (pag.50) wordt bijvoorbeeld duidelijk hoe zwaar het is om naar het ziekenhuis te gaan. Zo heb je steeds beelden voor ogen over hoe Pia de Jong en haar gezin hun leven invulden en omgingen met wat er op hun pad kwam: vanaf het begin van het boek bij de keuze van een huis, tot aan de keuzes die ze voor Charlotte hebben gemaakt ten aanzien van haar ziekte en de dreigende dood. Bij wie ze onderweg tegenkomen en wat dat met hen doet en tenslotte ook de toekomst, want *'Tijd verdampt. Ik ben beland in de toekomst waar ik niet op durfde hopen.'* (pag. 238)

Ik heb regelmatig met een brok in mijn keel zitten lezen. Ook al omdat wel duidelijk is dat Pia en Robbert door hadden waar ze in verzeild raakten en dicht bij Charlotte, de zo gewenste dochter, zijn gebleven.

De hoeveelheid adviezen van velen en de verschillende manieren van reageren van personen waarmee zij te maken kregen.

Hoe goed zij probeerden voorbereid te zijn op wat komen ging, en ook voor hun zonen zochten naar wat het beste zou zijn.

Hoeveel steun Sammy gaf, een jongetje dat ook met dezelfde ziekte was geboren en waarvan het verhaal op het internet te vinden was.

Ik las ook over zaken die ik herkende, bijvoorbeeld op het moment dat specialist en huisarts vragen of ze de boodschap wel echt hebben begrepen, omdat ze 'anders' reageren op het slecht nieuws gesprek. En dat, terwijl ik echt hele andere ervaringen met de zorg heb. Een mooi voorbeeld van diversiteit onder patiënten, hun ervaringen en reacties in een duidelijk voorbeeld weergegeven. Met protocollen en regels volgens welke zaken afgehandeld moeten worden alléén, komen hulpverleners er niet. Zoals bijvoorbeeld bij het slecht nieuws gesprek: de standaardreactie blijkt niet standaard. Lezen dus dit boek.

Citaten:

Pag.12-13: 'Dan neemt de verloskundige haar uit mijn handen. Ze weegt haar en meet haar lengte op. De resultaten noteert ze op een formulier. Daarna onderzoekt ze haar van top tot teen. Vanuit mijn bed kijk ik toe. Ik zie hoe ze een vinger op de rug van mijn dochter legt en even stilhoudt. Een fractie van een seconde, maar toch lang genoeg om mij te doen beseffen dat er iets niet in orde is.

'Wat zie je?' vraag ik.'

Pag.44: 'De plekje op Charlottes bleke huid verdwijnen niet. Integendeel, er komen er steeds meer bij.'

Pag. 47: 'De daaropvolgende dagen gaan op aan wachten. We blijven binnen en komen nauwelijks ons bed uit.'

Pag.57: 'Langzaam zinkt de dag weg. Dieper en dieper, tot hij in zichzelf verdrinkt.'

Pag.95: 'De ochtend ontvouwt zich volgens de eigen ziekenhuisregelmaat.'

Pag.98: 'Toch blijven mensen komen. Vaak willen ze hun eigen verhaal kwijt. Verhalen gevuld met verdriet. Ik weet er geen raad mee. Ik heb meer dan genoeg aan mijn eigen pijn.'

Pag.113: 'Rouw is eenzaam, vertelde hij me na zijn scheiding. Gruwelijk eenzaam.'

Pag.123: 'Plotseling weet ik één ding heel zeker. Als ik Charlotte wil helpen, dan moet ik alles wat er niet toe doet buitensluiten.'

Pag.185: 'Ze doet het op haar eigen manier, zegt hij bij elk bezoek, iedere keer opnieuw.'

Pag.203: "Schoon?" vraag ik. 'Ja,' zegt hij. 'Ze is in remissie.'

Recensie/Extra:

<http://dewerelddraaitdoor.vara.nl/nieuws/boek-charlotte-pia-de-jong>

<https://www.vn.nl/robert-dijkgraaf-en-pia-de-jong-we-lezen-alles-van-elkaar/>

<http://www.ad.nl/ad/nl/4560/Gezond/article/detail/4234518/2016/01/29/Niet->

[behandelen-was-redding-van-Charlotte-15.dhtml](#)

<http://www.harpersbazaar.nl/cultuur-reizen/news/a1449/pia-de-jong-boek-charlotte/>